

Praca z dzieckiem leworęcznym

Leworęczność jest naturalnym przejawem dominacji jednej z półkul mózgowych, podobnie jak praworęczność. Dzieci leworęczne mają w pierwszym etapie nauki więcej trudności w opanowaniu umiejętności pisania niż dzieci praworęczne. Dzieje się tak, ponieważ naturalnym kierunkiem pisania dla tych dzieci byłoby pisanie od strony prawej ku lewej. Zgodnie z tą tendencją wiele z nich w okresie przygotowawczym rysuje szlaczki, zaczynając od prawej krawędzi kartki papieru, a linie poziome kreśli od prawej do lewej strony. Z chwilą podjęcia pierwszych prób pisania ta preferencja kierunku ruchu natychmiast daje o sobie znać. Dzieci leworęczne zaczynają pisać wyrazy od prawej do lewej strony, czy tzw. pismem zwierciadlanym. W zeszycie piszą często od prawego brzegu. Zwykle ustępuje to w klasie I.

Propozycje zabaw i ćwiczeń

Zasady postępowania i pracy z dzieckiem leworęcznym (wg Marty Bogdanowicz)

Prawidłowa postawa podczas pisania lewą ręką:

- Dziecko siedzi przy stole, ma obie stopy oparte o podłogę, oba przedramiona oparte o stół, plecy wyprostowane, centralna oś ciała (linia kręgosłupa) przyjmuje położenie pionowe.
- Tułów znajduje się w pewnej odległości od stołu (bez opierania się), co zapewnia rękom swobodę ruchów.
- Światło powinno padać z przodu lub z prawej strony,

Proces pisania powinien być poprzedzony różnymi ćwiczeniami, których celem jest usprawnienie techniki pisania. Ćwiczenia te służą zmniejszeniu nadmiernego napięcia mięśniowego, które utrudnia technikę pisania i powoduje szybkie zmęczenie dziecka. Do tych ćwiczeń należą:

Ćwiczenia rozwijające precyzję i koordynację ruchów

- Zabawy palcami i dłońmi – teatrzyk cieni, teatrzyk ruchu,
 - Zabawy manipulacyjne – rozkruszane palcami grudek piasku, zabawy piaskiem i wodą, nawlekanie koralików, haftowanie na tekturkach z dziurką, wycinanie papieru, ugniatanie kuleczek z papieru i plasteliny
- Zabawy konstrukcyjne – zabawy klockami,
- Zabawy dydaktyczne – puzzle, układanki,
- Zabawy plastyczne – modelowane w plastelinie, modelinie, malowanie palcem.

Ćwiczenia pobudzające motywację do czynności grafomotorycznych

- Zabawy w rysowanie
- Malowanie palcami i całymi dłońmi
- Odciskanie śladów dłoni i stóp
- Malowanie grubym pędzlem

- Malowanki - niespodzianki (pokrywanie farbą rysunków wykonanych świecą)
- Obrysowanie dłoni i stóp oraz całego ciała
- Rysowanie według szablonów
- Zabawy ruchowo - słuchowo - wzrokowe :
- Rysowane piosenki (dostępne na stronie:

<https://www.youtube.com/playlist?list=PL-V51Fnm3UHNeGNprL356ddEcFArjnLBI>

- Rysowane wyliczanki i wierszyki (załącznik nr 1)
- Rysowanie prostych schematów
- Próby samodzielnego rysowania

Ćwiczenia kształtujące nawyki ruchowe związane z kierunkiem pisania

- Kreślenie linii pionowych od góry do dołu, a poziomych od lewej do prawej,
- Uświadomienie kierunków prawo – lewo w schemacie własnego ciała,
- Rysowanie kół przeciwnie do kierunku wskazówek zegara,
- Zachowanie kierunku od lewej do prawej strony podczas pisania.

Ćwiczenia usprawniające koordynację wzrokowo – ruchową

- Kreślenie kształtów graficznych w przestrzeni,
- Malowanie kształtów graficznych pędzlem na dużych arkuszach papieru,
- Wypełnianie pędzlem i farbą konturów,
- Kreślenie kształtów graficznych za pomocą kreski,
- Obrysowywanie przedmiotów i rysowanie w szablonach,
- Rysowanie po śladzie, od ręki,
- Kreślenie ruchów kolistych w powietrzu – koła, leniwe ósemki, raz prawą, raz lewą ręką.
- Kalkowanie
- Obrysowywanie przedmiotów i rysowanie w szablonach
- Rysowanie po "śladzie"
- Rysowanie "od ręki"
- Odwzorowywanie rysunków
- Ćwiczenia ruchowo - słuchowo - wzrokowe

Ćwiczenia kształtujące świadomość w schemacie ciała i orientację w przestrzeni

- Uświadomienie schematu własnego ciała – wskazywanie lewej i prawej strony ciała, dotykanie naprzemienne (lewy łokieć, prawe kolano, prawy łokieć, prawe kolano, prawa dłoń, lewa stopa, lewa dłoń, lewa stopa),
- Obrysowywanie części ciała i ich nazywanie,
- Chodzenie po liniach prostych, krzywych i łamanych,
- Chwytywanie piłki raz lewą raz prawą ręką,
- Wybijanie rytmu nogami o podłogę, na bębenku,
- Wybijanie rytmu prawą ręką, prawą nogą, lewą ręką, lewą nogą, prawą ręką, lewą nogą, lewą ręką, prawą nogą.

Nauka pisania u dziecka leworęcznego powinna przebiegać w dwóch etapach:

- Pisanie po śladzie ze zwróceniem uwagi na miejsce rozpoczęcia litery oraz kierunek jej kreślenia,
- Utrwalenie liter poprzez przepisywanie ich według wzorów i utrwalenie ich z pamięci.

Wszystkie ćwiczenia powinny być przeprowadzane systematycznie, bo tylko wtedy przyniosą oczekiwane rezultaty. Opisane powyżej wskazania dotyczące pisania lewą ręką są ważne i warto zwrócić na nie uwagę, gdyż pozwolą one dziecku szybciej opanować technikę pisania. Pracując z dziećmi leworęcznymi możemy spotkać się z wieloma trudnościami, ale pracując systematycznie wg wyżej wymienionych wskazówek możemy szybciej pomóc pokonać dziecku trudności związane z jego leworęcznością

Leworęczność należy traktować jako naturalne zjawisko jak praworęczność, nie wolno przedstawiać dziecka leworęcznego na siłę na prawą rękę. Należy mu stworzyć atmosferę do nauki, nie może ono czuć się gorsze, gdyż wtedy traci wiarę we własne możliwości. Rodzice powinni akceptować dziecko takie jakie jest, nie dawać mu odczuć, że jest inne. Wtedy będzie ono miało odpowiednie warunki do rozwoju.

Załącznik nr 1

RYSOWANE WIERSZYKI

Kropeczka, kropeczka (oczy)
Kreseczka, kreseczka (nos i usta)
Dorysuj koło (owal twarzy)
I już jest wesoło.

Kreska, kreska, kółeczko
Rysuję tu słoneczko.
Pod słońkiem jest dom.
Oto on.
Rysuje okna, dach,
Komin czarny, że aż strach.
Z komina leci dym.
Dym ma nos, oczy, minę
To nie dym, to pan dymek.

Małe kółeczko, (rysujemy głowę)
duże kółeczko(rysujemy tułów)
jedno ucho, drugie ucho (rysujemy dwa trójkąciki)
trzy wąsiki z lewej strony (rysujemy trzy wąsiki)
trzy wąsiki z prawej strony(rysujemy trzy wąsiki)
ogonek zakręcony (rysujemy ogonek)
i jest kotek tyłem odkręcony.

Motyl
Narysuję długi odwłok,
Przy nim skrzydło niczym obłok.
Jeszcze jedno skrzydło dam,
Główka, czółko i motyla mam.
E. M. Skorek

Biedronka
Duży listek na nim owal.
Jaki owad się tu chowa?
Owad małą główkę ma,
Na niej czółka, oczka dwa,
W środku kreska, kropek siedem.
Nózek sześć.
Jaki owad to? Czy wiesz?
Czy to stonka?
Nie ! To biedronka.
E. M. Skorek

Osa
Przyleciała osa
Do twojego nosa
Tu ma główkę, a tu odwłok
Cienki w pasie i ma żądło
Tu dam nóżki tutaj skrzydło dam
Żółte i czarne pasy ty pomaluj sam.
E. M. Skorek